

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

RYTTERSKOLEN

Medlemsblad for

KARLEBO LOKALHISTORISKE FORENING

www.karlebo-lokalhistoriske-forening.dk

5. årgang nr. 4 - Vinter 2011

Fredensborg Lokalhistoriske Museums julekort. Se bagsiden af kortet på side 28.

Karlebo Lokalhistoriske Forening's medlemsblad Rytterskolen,
udkommer 4 gange årligt og udsendes bl.a. til foreningens medlemmer.
www.karlebo-lokalhistoriske-forening.dk

Redaktør

Niels Storgaard Simonsen
Fasanvænget 531 - 2980 Kokkedal
Tlf.: 4914 4163 eller 2341 54 40
karlebo.lokalhist.forening@email.dk

Grafik og illustration

Per Eckart Hansen
Mariehøj 453 - 2990 Nivå
Tlf.: 2947 5355
webmaster@lokalhistorisk-museum.dk

FORSIDE

Julekortet er udgivet i 2011 af Fredensborg Lokalhistoriske Museum. Kortet er en omarbejdet udgave af et dansk julekort fra 1912. Det kan i december købes hos Frk. Grands Blomster, Avderødvej 2, 2980 Kokkedal. Pris pr. stk. kr. 4,00, 5 stk. kr. 15,00.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Formanden har ordet	side	3
Historien bag en gravsten	side	4
Da Karlebo Kro mistede bevillingen	side	6
Karlebo Mølle efterset	side	10
Nivå Strandparks tilblivelse	side	12
Hyldest til formanden	side	16
Spørgekassen	side	22
Medlem nr. 500	side	26
Julemarked på museet	side	27
Julekortets bagside	side	28

Tryk: 600 eksemplarer. ISSN: 1904-853X

Deadline for bidrag til næste udgave af medlemsbladet er 3. marts 2012. Materiale til redaktøren modtages gerne elektronisk. Eftertryk er tilladt efter aftale med redaktøren.

Bladets navn, Rytterskolen, stammer fra den bygning, hvor Fredensborg Lokalhistoriske Museum i Avderød holder til. Bygningen har siden 1976 desuden været hjemsted for Karlebo Lokalhistoriske Forening. Bygningen blev opført 1723 som en af 241 skoler, der alle byggedes helt ens i landets 12 såkaldte rytterdistrikter, hvor der skulle oprettes et antal ryttereskadroner.

Derfor kaldes de "rytterskoler", men af datiden blev de formelt kaldt "de kongelige skoler i rytterdistrikterne", fordi kongen, d.v.s. staten, byggede skolerne.

Bygningen har således rummet den tidligere Karlebo Kommunes ældste skole og fungerede som skole i 200 år indtil 1923, hvor den overgik til boligformål. Her holdt også det første demokratisk valgte folkestyre i Karlebos historie, sogneforstanderskabet, sit konstituerende møde, 11. januar 1842.

Formanden har ordet

2011 - et godt år

Det forgangne år har været et godt år for Karlebo Lokalhistoriske Forening. På side 26 kan man læse, at foreningen har fået medlem nr. 500. Der er altså en ganske flot og fortsat stigende tilslutning til foreningen.

Det er tankevækkende, men også opmuntrende, at opleve denne store interesse for lokalhistorien. Måske skabes der hos mennesket i vores såkaldte globaliserede verden et behov for at kende sine rødder? Et behov for at vide, "hvorfra min verden går."

Kurset i gotisk håndskrift var fuldt overtegnet og egnsteatret på Nivå Amatørteater, som vi tilbød, kørte for fulde huse. Den historiske cykeltur, besøget på Karlebogård samt byvandringen i Niverød, havde alle stor tilslutning. Ligesom der har været et pænt fremmøde til vore 6 foredrag.

Besøgstallene for Karlebo Mølle har også været flotte, de tre gange møllen var åben i 2011. Og på Fredensborg Lokalhistoriske Museum kan vi bestemt heller ikke klage. 10. og 11. december sluttede vi sæsonen med et meget vellykket julemarked på museet. Læs mere herom inde i bladet side 27. Markedet betød, at vi i 2011 satte ny besøgsrekord på museet.

Med åbningen af to nye permanente udstillinger og mere end en fordobling af udstillingsarealet i 2011 er forventningerne til besøgstallet for det kommende år bestemt ikke mindre.

Sammen med dette blad følger vort righoldige for program for 2012. Sæt kryds i kalenderen for nogle gode oplevelser!

Hermed ønskes alle vore medlemmer en rigtig glædelig jul samt et godt nytår.

Med venlig lokalhistorisk hilsen
Niels Storgaard Simonsen
Formand

Historien bag en gravsten og slægten bag den

Af Bent Skov Larsen. Formand for Fredensborg-Humblebæk Lokalhistoriske forening

Poul pløjer med heste ved den nye blokbebyggelse Enebærhaven i sidste halvdel af 1970'erne.

Under renovering af Strandgården, Nederste Torpenvej 8, stødte de nye ejere i en skillevæg på en gravsten med følgende indskrift:

“GAARDEIER
THOMAS HANSEN
OG HUSTRU
NEDERSTE TORPEN
1881”.

Gravstenen blev afleveret til Fredensborg Lokalhistoriske Museum i Avderød, hvor den kan ses i museumshaven, men hvad er historien bag den? Er stenen fejlhugget fra stenhuggerens side og derefter afleveret til efterkommerne, eller er stenen taget hjem, da gravstedet sløjfes på Asminderød kirkegård? Oplysningerne på stenen er ikke særlig oplysende.

Hvem er denne Thomas Hansen og hustru?

Det kan vi få noget at vide om, ved at følge familien i folketællinger og kirkebøger. Thomas Hansen er søn af gårdmand Hans Jørgensen og Kirsten Jørgensdatter i Lønholt, han er født 22. november 1805 og døbt 4. søndag i Advent 1805 (22. december) i Grønholt kirke. Ved folketællingen i 1834 finder vi en Thomas Hansen 28 år, der tjener på en gård i Dageløkke, er det ham?

Alderen passer. Hustuen Boel eller Bodil Nielsdatter er født i Langstrup 1810, og ved folketællingen i 1834, er hun 24 år og bor hos sin far i Langstrup, Niels Jensen, der er enkemand. Da de to landsbyer ligger tæt på hinanden er det rimeligt at tro, at de har truffet hinanden, de unge i de to landsbyer er givet kommet sammen.

De bliver gift søndag d.20. november 1836 i Asminderød kirke. At det er de rette fremgår af at forloverne er Niels Jensen Langstrup og en gårdmand i Dageløkke Søren Hansen, også alderen passer.

Kort efter har de købt Strandgården i Nederste Torp. Ved folketællingen i 1840 bor de på Strandgården og har fået en søn Hans Thomassøn, (Thomsen), senere følger flere børn efter, bl. a. Jens Peder Thomsen født i 1840. Jens Peder Thomsen gift med Johanne Marie Jensen overtager gården mellem 1870 og 1880. Bodil Hansen dør 15. marts 1871 61 år gammel. Thomas Hansen dør 23. januar 1881 75 år gammel.

Omkring 1910 overtager næste generation gården, det er sønnen Hans Vilhelm Thomsen født 6.7 1876, der er gift med Bodil Kirstine født 9.6.1887 i Blovstrød sogn. Sammen får de 3 børn Poul født 1916, Else født 1917 og Edith født 1923.

Hans Vilhelm dør i 1924, men konen fører gården videre, til de 3 søskende, der forbliver ugifte, overtager den. Det er således 3. generation efter Thomas Hansen, Else og Edith der i 2010 sælger Strandgården og flytter på Øresundshjemmet, hvor Else dør kort tid efter. Broderen Poul døde for nogle år siden. Gården blev gennem alle årene drevet af de tre søskende på god gammeldags vis med heste. En del af jorden blev efterhånden solgt fra, dels til stadion og dels til boligbyggeri.

Da Karlebo Kro mistede bevillingen og blev "afskaffet"

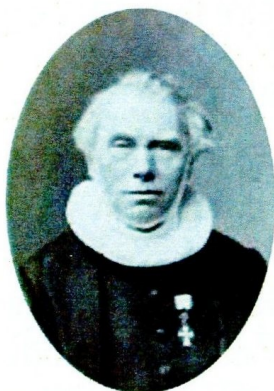
Af Jens Erik Christiansen.

I sin bog 'Træk af Karlebo Kommunes Historie' fra 1970 citerer A.H. Brandt i et afsnit om kroen i Karlebo fra en indberetning fra 1740 udarbejdet af amtsforvalteren over Hirschholm (Hørsholm) Amt. Det hedder bl.a.:

'Jeg holder Karlebo Kro for en af de skadeligste her i Amtet til at udsuge Bonden, hvorfor jeg og gerne ønskede, at samme maatte blive afskaffet, thi det er ikke alene gjort med Bønderne, som spilder en Hoben af deres Velfærd ved Forsømmelse, Spil og Drik; men deres Folk og Tyende bliver der og forført til Drik og Liderlighed, saa de mangen Gang istedet deres Husbonds Arbejde, søger lige til Kroen, hvorfra de maa hente dem til deres Arbejde.'

Men der skulle gå mere end 100 år før det lykkedes at få den 'afskaffet'. Hvordan det gik til, findes der to lidt forskellige beretninger om. I hvor høj grad de står til troende, skal være usagt, for ingen af de to forfattere angiver, hvorfra de har deres oplysninger.

Den første beretning er igen fra 'Træk af Karlebo Kommunes Historie'. Brandt var administrationschef i Karlebo Kommune fra 1938 til 1970. Han var meget interesseret i lokalhistorien og indsamlede dokumenter og oplysninger med tilknytning til sognet. De indsamlede dokumenter blev i 1975 afleveret på Hørsholm Egns Museums arkiv, der dengang var det eneste i området.

Provst P.E. Hall.

Den omtalte provst var Peter Elias Hall (1805-91), der var sognepræst ved Karlebo Kirke fra 1854 til 1863. Han var bror til kultusminister (1854-57) og senere konseilspresident (statsminister) Carl Christian Hall (1812-88).

Brandts beretning lyder:

'Kroen blev (...) nedlagt i 1856 på foranledning af daværende sognepræst, provst Hall. Sagen var, at der i lang tid havde hersket utilfredshed med, at folk, der

kom kørende til kirke, staldede op på kroen og drak brændevin, før de gik hen i kirken.

En dag kom en mand fra Nivå, der havde været på kroen, for sent til gudstjenesten. Han gik hen til prædikestolen, kikkede op på præsten og sagde:

“Er du der allerede, din gamle skælm?”

Provsten blev vred, og da Kroane (Ane Olsen) glemte at forny krobevillingen rettidigt i 1856, sørgede provst Hall for, at kroen blev nedlagt.’

Den anden beretning ligger i H.C. Rosteds arkiv på Egnsmuseet og har så vidt vides ikke tidligere været offentliggjort. Rosted, der var viceinspektør ved Hørsholm Skole, blev tidligt interesseret i lokalhistorien og var en flittig indsamler af genstande, dokumenter og oplysninger.

Han var drivkraften bag oprettelsen i 1944 af Hørsholm Egns Museum med tilhørende arkiv. Museets arbejdsområde var fra begyndelsen tænkt som

Den gamle Kro set fra vest. (Foto: Merete Götzsche)

de fire sogne i det gamle Hørsholm Amt: Birkerød, Bloustrød, Hørsholm og Karlebo. Takket være Rosted ihærdige indsamling er meget, der sandsynligvis ellers ville være gået tabt, bevaret for eftertiden.

Hvornår Rosted nedskrev sin beretning om Karlebo Kro, vides ikke, men det må være sket før retskrivningsreformen i 1948.

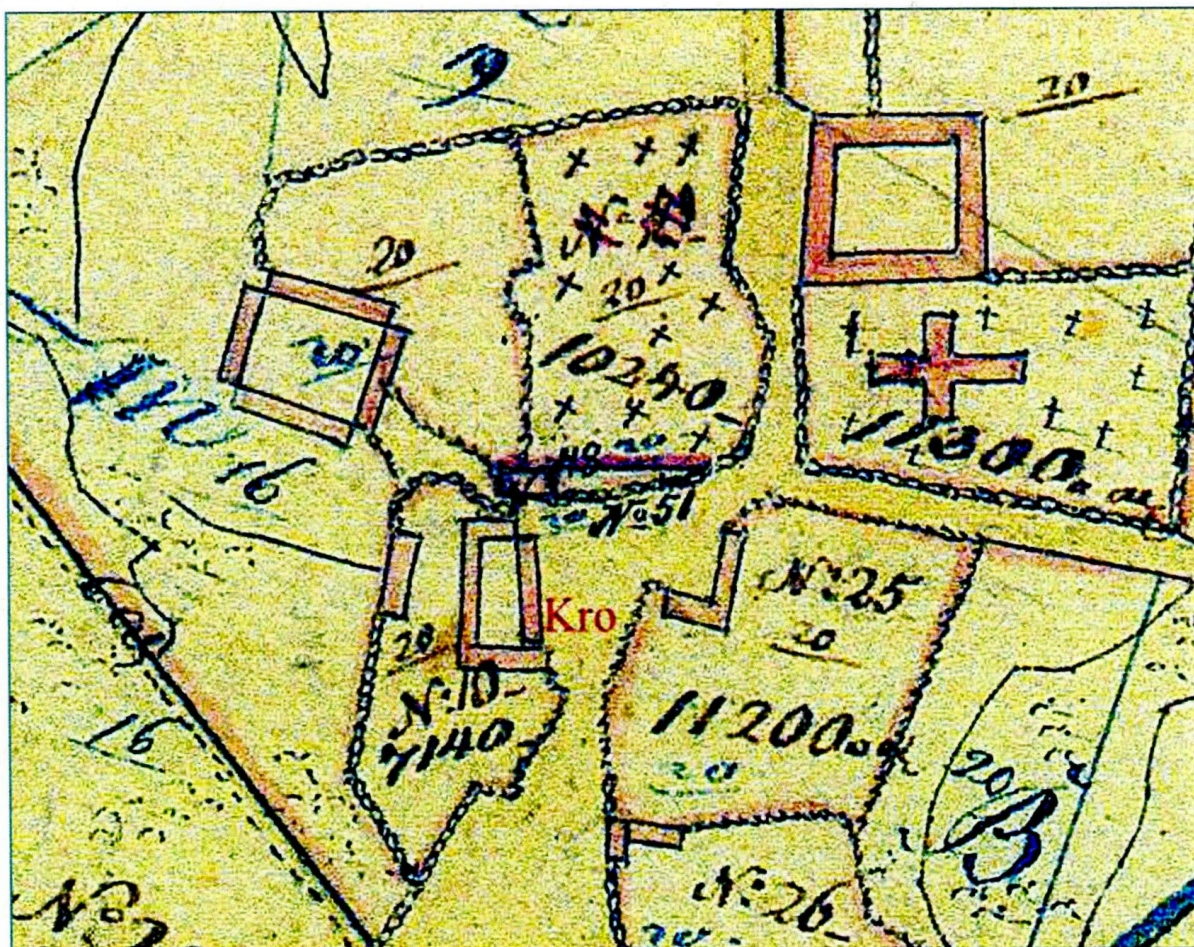
Rosted skriver:

'Som saa mange andre Steder var Drikkeriet ogsaa i Karlebo slemt i gamle Dage. Det hændte endda ofte, at Bønderne var stærkt berusede, naar de gik i Kirke.

En Søndag havde en Bonde siddet længe paa Kroen, og da han endelig indfandt sig i Kirken, stod Provst Hall allerede paa Prædikestolen.

- "Naa, staar Du der allerede, din gamle Skælm", udbrød Bonden, idet han søgte ind til sin Plads i Kirkestolen.

Fig. 2. Udsnit af matrikelkort over Karlebo 1811.

Da standsede Provsten i sin Prædiken, slog heftigt i Prædikestolen og erklærede, at det skulde komme den paagældende dyrt at staa. Provsten var Broder til Konseilspræsidenten og fik udvirket, at Kroen mistede sit Privilegium og blev nedlagt.

Sognets Beboere blev imidlertid i høj Grad forbitrede over, at Kroen blev nedlagt, og det gav Anledning til, at mange holdt sig borte fra Kirken. Men selv om Kroen officielt blev nedlagt, var der dog i mange Aar Smugkro i Byen. Der er endnu en Rest af den gamle Kro.

Det er den gamle Bindingsværksbygning overfor Kirken med de sorte Stolper'.

Når Rosted skriver, at 'der endnu er en rest af den gamle kro', skal det tages med et gran salt. Det er rigtigt, at kroen havde flere bygninger, da den var i drift.

På et matrikelkort fra 1811 ses, at kroen har haft fire fløje. De tre, der bl.a. har rummet rejsestald, er forsvundet, men hovedhuset er bevaret.

Det er muligt, at Rosted i sin tid oplevede dette som noget forfaldent. Men det har ændret sig siden, for efter at have overtaget den gamle bygning satte Merete (der er medlem af lokalhistorisk forenings bestyrelse) og Christian Götzsche den så flot i stand, at den blev præmieret.

Det fremgår af en plade på huset, hvorpå der står:

KARLEBO GAMLE KRO
Grundlagt ved kongelig forordning af 1521.
Krodrift til 1856.
Huset restaureret 1986-1996.
Bygningspræmieret den 27. april 2001
af Karlebo Byråds Børne- og Kulturudvalg.

Karlebo Mølle eftersæt

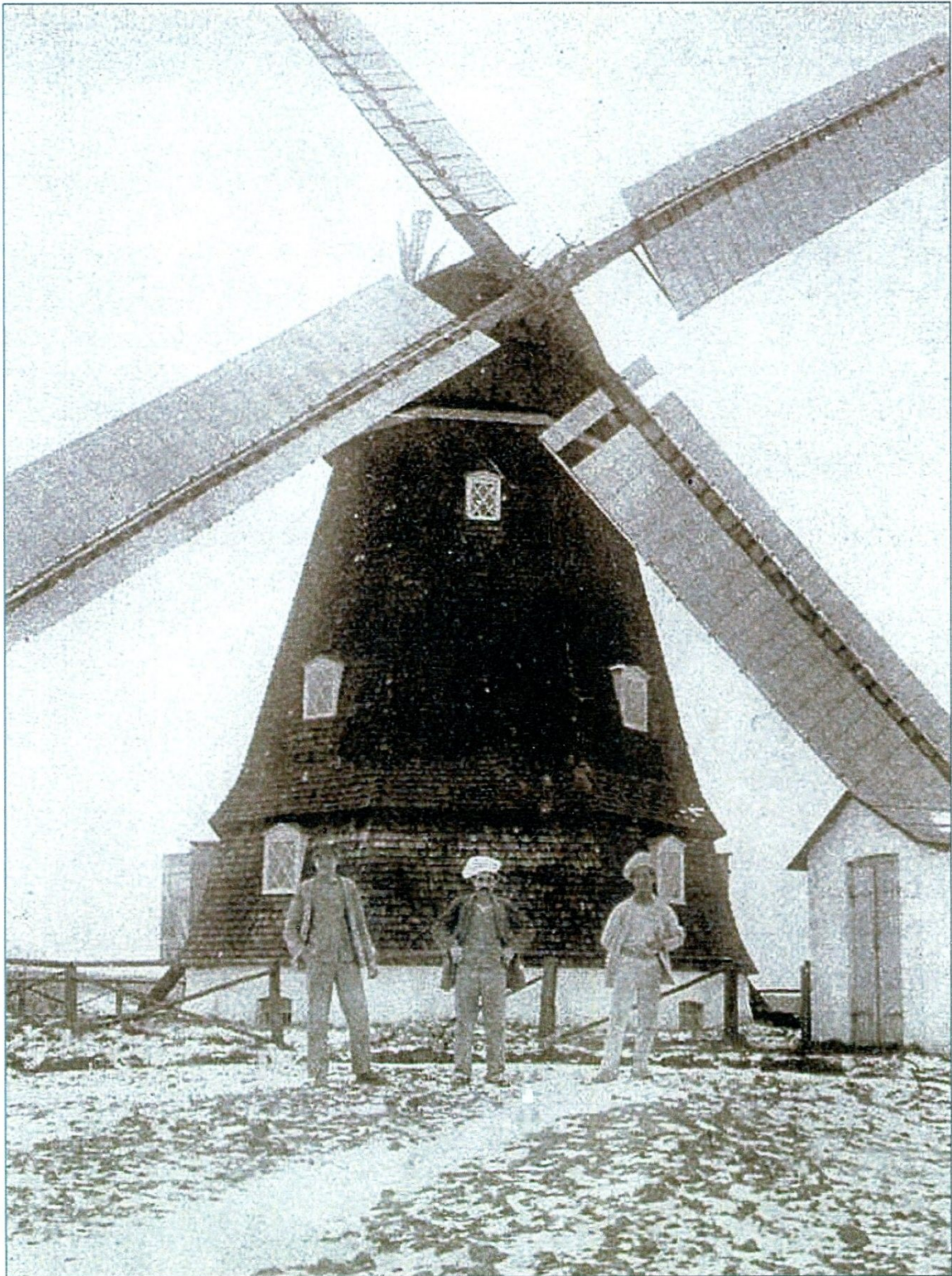
Af Jens Erik Christiansen. Formand for møllegruppen

På forslag fra foreningens møllegruppe, har Fredensborg Kommune fået gennemgået møllen af en professionel møllebygger fra møllebyggerfirmaet 'John Jensen Aps'.

Desværre viste det sig at der bl.a. var nogle problemer med råd/svamp i dele af møllen. Da det således er usikkert om vingerne vil kunne klare en kraftig gang blæst, har kommunen valgt at afspærre området ved møllen. Vi er orienteret om at kommunens folk arbejder ihærdigt på at få løst problemerne.

Møllebyggerens rapport til kommunen indledes af denne flotte omtale af møllen:

'Først vil jeg lige starte med at fortælle, at I har en flot og meget godt bevaret mølle, som udmærker sig ved, ikke at have »lidt så meget skade« ved tidligere restaureringer. Den er næsten holdt tæt på tag og fag. Maskineriet vil, med en meget lille indsats, kunne bringes til at køre igen og kunne bruges til at lave mel igen, så møllen kan bruges i undervisningsøjemed.«

Karlebo Mølle ved vintertid

Manden i midten er møller og bager Niels Jørgensen.
Til højre skuret, hvori der stod en petroleumsmotor, der via en
underjordisk aksel trak den lille kværn i møllen.
Ca. 1935. (FredensborgArkiverne)

En fortælling om Nivå Strandparks tilblivelse

Afsnit 3

Af Merete Carstens, Svend P. Andersen, Børge Neerdal, alle tidl. ansat i Karlebo Kommune

Nivå Havn er altså anlagt i 1984-87 på og i lokalplanens vestre bassin (tidl. Sølysts teglværksgrav »Søgraven«). Det i planen beskrevne østre bassin ud i Øresund samt badestrandsfærdiggørelse er til gengæld udsat indtil videre. Længden af den foreløbige Nivå Strand er derfor kun 220 m. Til gengæld er landværts faciliteter etableret, herunder med areal til bilparkering/bådvinteroplag.

»Anden anlægsetape« omfattede bl.a. tilkørsel af jord til opbygning af halvøen »Nokken« mellem de to bassiner. Betegnelsen »Nokken« er anført i illustrationsplan til Byrådets vedtagne lokalplan nr. 5, og den anvendes også mange andre steder, eksempelvis for afsnit i Rungsted og Københavns havne.

¹Ifølge Maritim Ordbog omfatter betegnelsen såvel det yderste område på et næs eller pynt, eller på en havnekaj, som den yderste ende af en raa eller andet rundholt (benævnelsen for alle tømmerstokke hvis tilvirkning er rundet).

²Ifølge Dansk Marine-Ordbog af 1839 (genoptrykt 1979) føres læ-sejl i rum sejlads udenfor raa-sejlene. Under læ-sejlernes nedhaling (fokke-læsejl) står tovet fast på læsejlsraaen, farer igennem en blok på nokken af læsejlsbommen, igennem en blok i fokkevantet, og ned til dæks - som således beskrevet.

I Nivå Havn blev der i sejlsæson 1986 samtidig med udlejning af 400 bådpladser på vand lejlighedsvist gennemført bilkørsel på Nokkens »månelandskab« i forbindelse med parkering. Overfladens bæredygtighed blev derved yderligere funderet efter de store anlægsarbejder i den forudgående vinterkulde. Man opdagede og udbedrede da et blødt sted, nemlig dér hvor den nedlagte og nu opfyldte sejlrende havde været beliggende. Sideløbende påbegyndtes opgravning til 75 cm høje jord-

volde, som skulle tildækkes med muld og sås til med græs. I den følgende vinter 1986/87 blev der oplagt 70 lystfartøjer på Nokken.

Nokkens østvendte mole var alene dimensioneret ud fra planbestemmelserne om anlæg af østligt bassin med egen ydermole mod Øresund.

Dette bassin blev imidlertid som ovenfor nævnt udsat, og derved måtte Nokkens østmole nu forstærkes til også at være ydermole indtil videre. For at undgå erosion forårsaget af forstøvet vand »røgvand« blev der derfor isat ralfilter bag dækmolen. Dernæst hentede entreprenøren store afrundede, forskelligartede sten fra grusgrave i Odsherred. Hver eneste sten er omhyggeligt lagt i spænd med de omgivende sten.

Efterhånden var Nivå Havn blevet en lystbådehavn som sådan, men uden nye bebyggelser og frem for alt kun med få toiletter og bade til låns. Denne mangelfulde situation kom til at vare i seks år! Brugerne disciplinerede sig, men blev vel nok med rette mere og mere utålmodige efter at kunne træde af på naturens vegne i faciliteter, som blot nogenlunde lignede hjemmevante omgivelser. Havnens størrelse nødvendiggjorde også anlæg af kaj til søsætning, bådoptagning og gæsteanløb.

For sidstnævntes vedkommende kunne brugerrepræsentanter for bådpladslejerne i efteråret 1989 tilslutte sig en ajourført skitse af 1985 til 90 m bolværk langs Nokkens vestvendte side, bestående af spunsvægge af hårdt træ rammet ned som trapezformede planker forankret traditionelt via stræktømmer, ankerbolte og betonankerplader, - det hele benævnt som »Tredje Anlægsetape/ Servicekajen«.

Trafikministeriets tilladelse hertil forelå i januar 1990, hvor vandstanden tilfældigvis var ½ m over daglig vande, hvilket naturligvis generede nedramningen af spunsplankerne. Ved samme lejlighed blev indledningsvist kæderne under Bro A eftersat af folk fra fa. Københavns Dykkerentreprise.

Efter fornøden licitation kunne opførelse af søsætningskaj/jollerampe/riggerkaj med opstilling af mastekran iværksættes ud fra en meget stram tidsplan. Pris 1 mill. kroner. En riggerkaj er et sted, hvor man udstyrer sejlbåde med master.

Umiddelbart herefter godkendte Byrådet i februar `90 en ny 40 m lang bådebro K med plads til 9 store lystfartøjer. Omkring 10 m af denne bro ville senere kunne indgå i en rampe til det for roklubben planlagte hjemsted øst for kajen. Broen er markeret i lokalplanen.

Entreprenøren måtte dog uddybe bassinet foran bådebroen, ligesom stensætningen skulle forlænges 10 m ind i havnebassinet for at opnå smult vande selv når der var øst-sydøstlige vinde. Her ville bølgereflexionen langs nordmolen ellers kunne give for meget uro indover bådpladserne.

Efter sejlsæsonens start blev Servicekajen indviet lørdag 5.maj 1990 i smukt solskinsvej og let vind i overværelse af rigtig mange sejlere og gæster m.fl.. Præcis kl. 13 lagde det formanden for Nivå Bådelaug Sten Schrøder tilhørende lystfartøj til ved søsætningskajen efter en langsom og symbolsk havnerundtur fra bådplads A76.

Ombord var brugerrepræsentanter samt ledelse af havnens anlæg og ibrugtagen, og i kølvandet fulgte optimistjoller og ynglinge både i en minikonvoj, som til slut cirklede rundt i havnebassinet foran kajen. Blafrende flag kunne iagttages overalt i havnen.

Udvalgsformand, byrådsmedlem Kirsten Søndergaard erindrede i sin tale pionerstemningen i Nivå Bådelaug, da 25-30 frivillige medlemmer uden forudgående kommunal behandling byggede sin bro i bededagsferien for nu 12 år siden. Herefter havde hun en stor Tak til entreprenører og disses håndværker-folk samt kommunens havnekonsulenter Dan Hasløv og Jørn Jensen for rådgivning, assistance og entusiasme i det samlede byggeri af denne smukke og naturskønne havn.

Jørn J. overrakte flag og flagstang som gave, medens Dan H. fokuserede på det udviste sammenhold mellem alle implicerede parter, og han kunne fortsat anbefale fordelene ved etapeopbygning af en lystbådehavn: jo flere etaper jo flere indvielsesfester! Stort bifald til talerne, også til tidl. byrådsmedlem Poul Gade, der som talsmand for sejlerne udtrykte ros og anerkendelse til politikere, presse og forvaltninger for positiv holdning til hele strand- og havneprojektet.

Bådelaugget videreførte Dagens indvielse med standerhejsning, bådedåb og traktement under åben himmel for alle fremmødte. Såvidt vides sluttede man sent.

Lidt malurt opstod der dog i det ellers så vellykkede indvielsesprogram, nemlig da den modtagne gave (Dannebrog) skulle til tops i havnens nye flagstang foran den talstærke tilskuermængde! På højlydt kommando HEJS igangsattes i fællesskab »Der er ingenting der maner...« højtideligt anført af bådplads-lejer Morten Søgaard-Andersens malmfulde røst. Men umiddelbart efter sangens første vers svigtede højtalerne totalt, hvorved den kønne lyd af toner og tekst minimeredes, ligesom Poul Gades afsluttende flotte takke-ord beklageligvis gik tabt for de fleste. Ak ja! Men to år efter kunne »Fjerde anlægsetape/Klubhus« indvies. Herom i næste nr. af »Rytterskolen«.

Hyldest til formanden

Ved et særdeles flot arrangement i Rådhuskælderen kunne vi, tirsdag den 1. november, glæde os over at vores formand, Niels Storgaard Simonsen, fik overrakt Fredensborg Kommunes kulturpris 2011.

»Omkring 200« gæster var mødt op ved prisoverrækkelsen vidner om at Nils Storgaard Simonsen efterhånden har bredt kendskabet til vores forening, langt ud over kommunegrænsen. Helt fra hovedstaden kom der gæster for at hylde prismodtageren.

Siden Niels Storgaard Simonsen blev valgt som formand for Karlebo Lokalhistoriske Forening i 2007, og samtidig overtog ledelsen af Lokalhistorisk Museum på Rytterskolen i Avderød, er der sket mangt og meget i vores nu ganske store forening. Foreningens medlemstal, der i 2007 var på omkring 175, har netop rundet de 500!. Rytterskolens børneklub, der blev etableret i 2008 har i dag 55 medlemmer.

På det tidspunkt hvor Niels Storgaard Simonsen kom til, havde museet kun åbent om søndagen, men siden er åbningstiderne udvidet til seks dage om ugen, og besøgstallet har fulgt med åbningstiderne, så det nu er femdoblet. Også aktiviteterne på museet har fået et løft. Udover foredrag og udgivelse af lokalhistorisk litteratur arrangerer foreningen byvandring, historiske cykelture og udflugter, egnsteater m.v., lige som at foreningen har holdt fast i afholdelsen af en "Kulturnat". Niels Storgaard Simonsen har også taget initiativ til årlige markeds- og aktivitetsdage i museumshaven under devisen "Det levende museum" og til julearrangementer i selve museet.

I 2011 har Niels Storgaard Simonsen stået for en udbygning af museets areal til det dobbelte, blandt andet med bygningen af en vognport i museets have og etablering af en ny permanent landbohistorisk udstilling på 1. sal.

**Kulturudvalgsformand
Ulla Hardy-Hansens tale bringes
her i sin helhed:**

En af de virkelig store glæder, jeg har haft i den tid, jeg har deltaget i den kommunale kulturpolitik, var da vi fik indført en årlig kulturpris.

Denne fremhævelse af enkeltpersoner har i høj grad været med til at markere vores kommune som et sted, hvor der er stort råderum for kulturelle aktiviteter - menneskelig

ageren midt i - og i samspil med - med de naturgivne herlighedsværdier. Samtidig var prisen et forsøg på at skabe en frugtbar kontakt mellem den politiske permafrost og det sprudlende kulturliv - man kunne jo håbe på forår og tøbrud.

Samtlige vore prismodtagere har været enestående repræsentanter for den kulturelle frodighed og har altid udgjort hovedet af en stor skabning med mange arme og ben.

Dette års prismodtager er ingen undtagelse. Alligevel er du Niels Storgaard et særtilfælde. Ikke ulig vikingetidens ornamentale gribedyr i denne sammenhæng. Det fastholder kærligt, men bestemt sine omgivelser. Omfavner og samler til en helhed, der udstråler harmoni. Sådan betragter jeg dit helt enestående arbejde for vores museale lilleverden.

Kommunesammenlægningen for år tilbage efterlod megen kaos. Meget skulle samordnes og finde sin plads.

Det politisk/bureaukratiske har sin egen træge enerti med sine ikke altid lige skønne kampe - ridderlighed er en dyd, der hører til middelalderen. Du flirtede også med de slagsmål.

Men din egentlige fortjeneste - og grunden til, at vi i dag fejrer dig - Er din helt enestående indsats for at skabe kosmos i vores historiske identitet.

Det er absolut ingen garanti for succes i det lokalhistoriske univers at være lærd, som du er. Videnskabelighed har en kedelig tendens til at ende i intellektuel, uhørlig og indforstået mumlen. Den kan også ende som et skabagtigt cirkus. Men der er en verden til forskel mellem at skabe sig og at skabe.

Men du besidder den nådegave at kunne forene den konkrete viden og dens formidling til omverdenen. Det er en egenskab, der er sjælden som guldhornene, eller - måske mere nært - som vores lokale Egtvedpigens bælteplade fra Langstrup mose. Gennem dit arbejde i Karlebo lokalhistoriske Forening og ikke mindst som leder af vores lokalmuseum har du formået at gøre egnens historie nærværende. Rækken af initiativer er i den forbindelse - om ikke ligefrem uendelig, så dog meget, meget omfattende.

Din energi eller drive, som det helt uhistorisk hedder, er unikt og beundringsværdigt. Samlet har dine aktiviteter i allerhøjeste grad medvirket til, at vi har genfundet og nu kan fastholde vores identitet i en ellers atomiseret verden.

Begrundelsen for, at vi har valgt dig til dette års kulturprismodtager, kan i koncentreret form udtrykkes i et paradoks: du har givet historien en fremtid i kommunen!

Herfra - fra kommunen - vil jeg gerne ønske dig hjertelig tillykke med kulturpris 2011.

Herefter takkede prismodtageren med følgende ord.

En aften som denne kan på en måde sammenlignes med en stor rund fødselsdagsfest. Skal man imidlertid selv holde fødselsdagen, er der jo mange praktiske ting, der skal klares. Men her er der en masse rare mennesker, der har taget sig af det hele. Både af indbydelserne, gaven, musikken, maden, ja kort sagt, alt bøvlet og besværet. Og det bedste af det hele er, at jeg får ikke nogen regning bagefter.

Hvad føler jeg så på sådan en aften, hvor jeg har oplevet denne store ære, som det bestemt er at modtage kulturprisen. - Stolthed måske? Nej, det gør jeg faktisk ikke. Stolthed, det føler jeg derimod når mit barnebarn, Victor, har scoret nogle flotte mål i en håndboldkamp. Eller når mit andet barnebarn, Ida, viser resultaterne af sine store kreative evner. Så er jeg stolt.

Nej, det jeg først og fremmest føler lige nu er to ting, nemlig glæde og taknemmelighed. Naturligvis en stor og varm glæde over, at der er nogle, der synes, jeg har fortjent denne hæder. Men også glæde og taknemme-

lighed over, at jeg - skønt jeg for længst har rundet de 67 år og er ude af arbejdsmarkedet - stadigvæk kan være med til at skabe noget, som er af værdi for det samfund, jeg lever i.

Vel at mærke ikke blot noget, der er af værdi for os ældre, men for alle aldersgrupper, ja for hele familien, herunder ikke mindst børnene. Her vil jeg lige sige til jer, der er til stede og som måtte have med vore skoler at gøre, at vi ude på museet i Avderød skam er stærke konkurrenter til jer. Vi havde nemlig her i sommer besøg af en 0-klasse. En af drengene havde rigtig gang i den ude i museumshaven, og mens han for forbi mig udbrød han: "Oj mand, det her er meget sjovere end at lege hjemme i skolegården"

Mens børnene er gode til både at lytte og spørge engageret kan de skam også være yderst kritiske. Her for nylig havde jeg besøg af en 3. klasse og var i gang med at fortælle om nogle af vore gamle ting på museet. Da rækker en af pigerne pludselig en hånd i vejret, mens hun ser skarpt på mig og spørger med inkvisitorisk stemme:

"Sig mig engang, hvor ved du egentlig alt det der fra?"

Ja, det der med at vide noget er jo vigtigt, men også at vide det rigtige. Meget af det, jeg fortæller om, når jeg holder foredrag, det ved jeg det jo, som tilflytter, fra mange af jer, der er født og opvokset her. Kort sagt, jeg står på skuldrene af dem, der var aktive i foreningen længe før mig. Når jeg har den store glæde at kunne lave interessante udstillinger på vort museum, så gælder det samme her.

For jeg var jo ikke med til at danne Karlebo Lokalhistoriske Forening for 35 år siden. Og jeg var heller ikke med, da museet blev stiftet for 11 år siden. Jeg bygger altså videre på en rig arv af lokalhistorisk viden. Mange før mig har udført et stort og fortjenstfuldt lokalhistorisk arbejde.

Sådan er det også i dag. Vi er en meget stor kreds af mennesker, som er, og har, med til at sikre, at foreningen trives på bedste vis og har stor fremgang. Det samme gælder museet. Vist får jeg mange "sære" ideer, men hvis ikke, der også her var mange, som er og har været med til at føre ideerne udi livet, var de slet ikke blevet til noget. Derfor synes jeg, at prisen på en måde også er jeres pris.

Til slut vil jeg gerne sige en stor tak til dig, Ulla, for de pæne ord. En ligeså stor tak til jer, der indstillede mig til prisen og til jer, der valgte mig som prismodtager. Tak til alle jer her på rådhuset, som har været med til at gøre aftenen festlig for mig og min familie. En stor tak skal så sandelig også lyde til alle jer, der er kommet her i aften for at hylde mig.

Og sidst, men ikke mindst, en stor og hjertelig tak til dig min kære hustru, Kirsten, fordi du udviser en enestående stor "lokalhistorisk" tålmodighed. For du accepterer, at det tidligt om formiddagen oftest lyder sådan her fra mig: "Nå, jeg går lige ind på konteret og arbejder lidt." Og det gør jeg så – men måske resten af dagen. Hvis jeg da altså ikke lige skal en tur ud på museet!

HJERTELOG TAK ALLE SAMMEN!

Efter talerne kunne prismodtag-eren og de øvrige fremmødte gæster forsyne sig ved Rådhuskælderens veldækkede buffet, for så at overvære aftenens underholdning, forestået ved Nivå Amatørteater, som fremført et potpourri af gamle kendte viser.

Alt i alt en festlig aften, hvor mange af foreningens medlemmer og samarbejdspartnere fik tid til at hygge sig sammen og hilse på hinanden.

Et stort tillykke til vores formand, men også til os selv..

Af Jens Andersen

Spørgekassen?

Skolevej i Kokkedal.

Ved en beklagelig fejl var tre kort, der skulle have illustreret Jens Erik Christiansens artikel om Skolevej i Kokkedal i forrige nummer af 'Rytterskolen' ikke kommet med, og på det kort, der blev bragt, var vejnavnene desværre blevet anbragt forkert.

Vi har derfor valgt at bringe alle fire kort i dette nummer. Det bedste udbytte får man naturligvis ved at sammenholde kortene med artiklen fra sidst. Red.

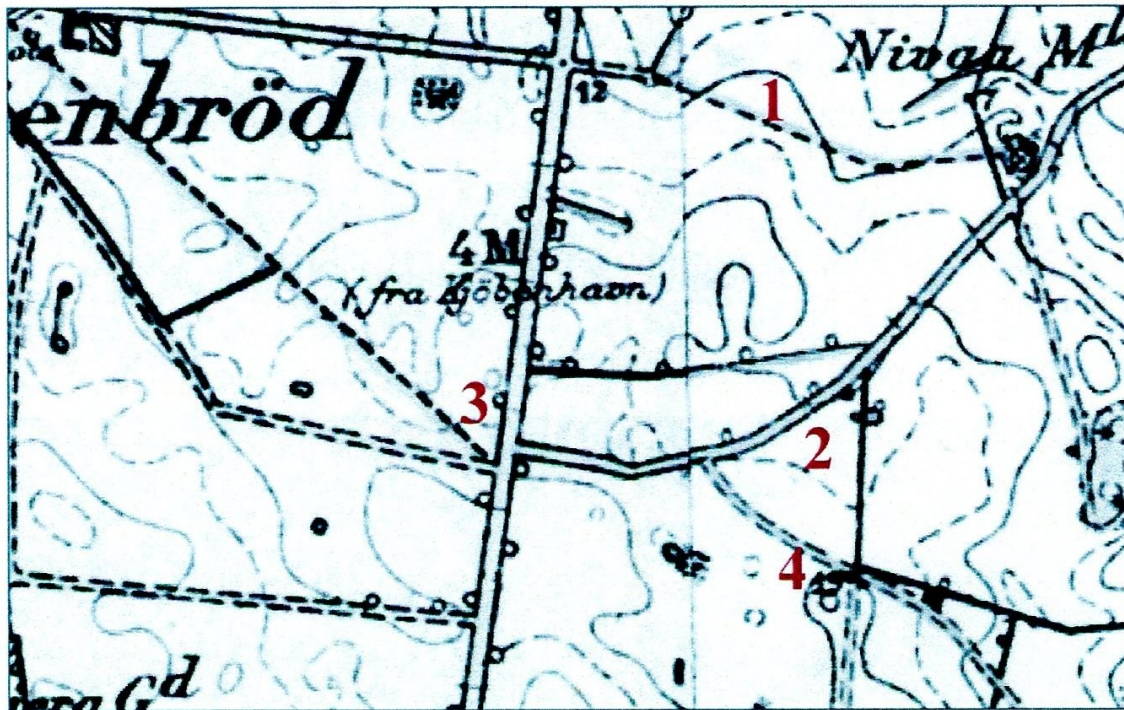

Fig. 1: Kirkestien ved Møllevej

1. Kirkesti
2. Møllevej
3. Der gik en sti fra Kongevejen direkte til Vejenbrød (skolen), uanset der var en markvej lidt sydligere.
4. Markvejen, der forbinder Ullerødvej og Møllevej, og som eleverne fra

Kokkedal-området har benyttet, når de indtil 1910 skulle i skole i Vejenbrød og derefter på Møllevej.

Møllen i øverste højre hjørne er Nivaa Vindmølle, der brændte under julstormen i 1902. Bemærk at Nivå Kirke endnu ikke er bygget.

(Målebordsblad, ca. 1900.)

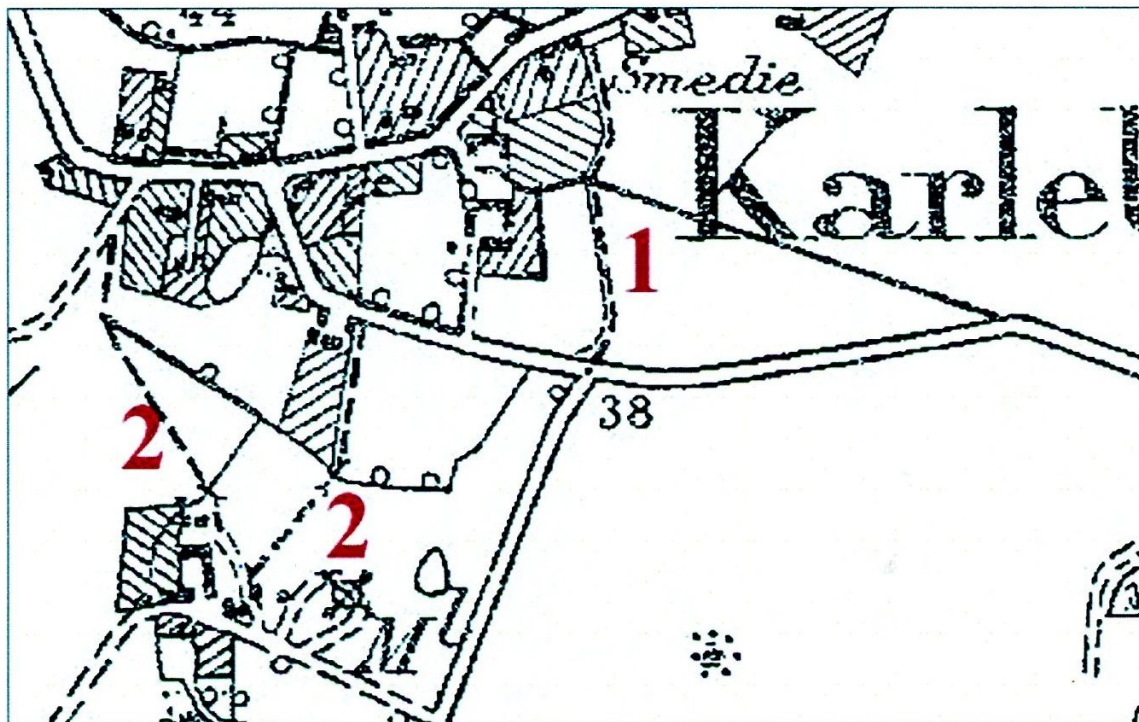

Fig. 2: Stien i Karlebo

1. Stien langs Bassebækken.

Fhv. elektriker Erik Jensen, Gunderød, har reageret på min efterlysning i forrige nummer af et evt. lokalt navn på stien. Han fortæller, at så langt tilbage han kan huske, er den blevet kaldt 'Å-stien'. Jeg er endvidere blevet gjort opmærksom på, at beboerne i Karlebo by naturligvis også har benyttet stien, når de skulle til møllens bageri og urtekramhandel m.m. Det samme gælder formentlig også de to stier, der her er mærket med 2.

(Målebordsblad, opmålt 1898.)

Fig. 3: Stien langs Kystbanen

1. Stien til Ullerødvej.
2. Baneovergang.
3. Kokkedal Station.

En del af markvejen, der fra vest fører til baneovergangen, er blevet til den lille vej, der i dag hedder 'Mosekrogen' (jf. fig. 4).

(Målebordsblad, ca. 1930.)

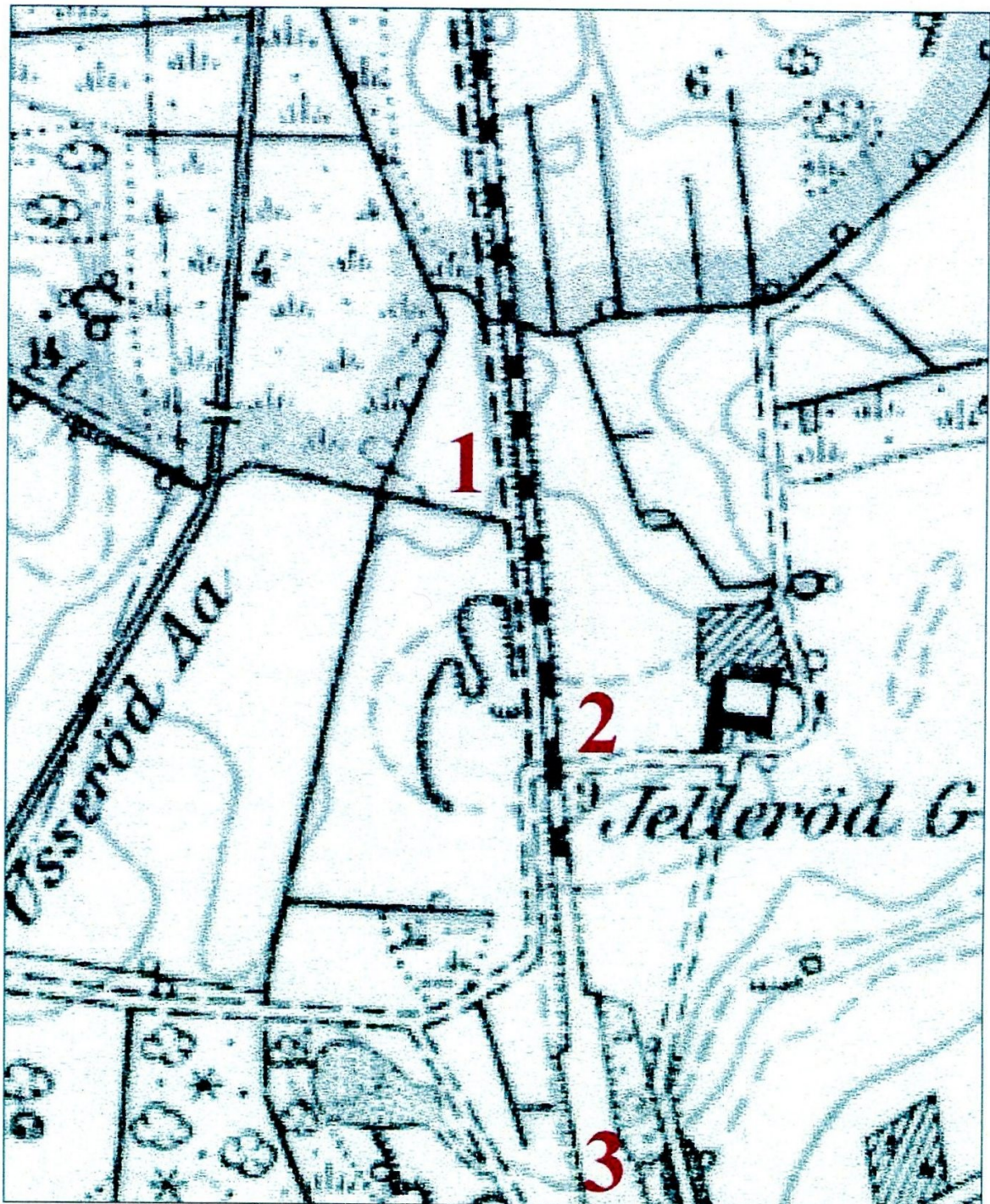
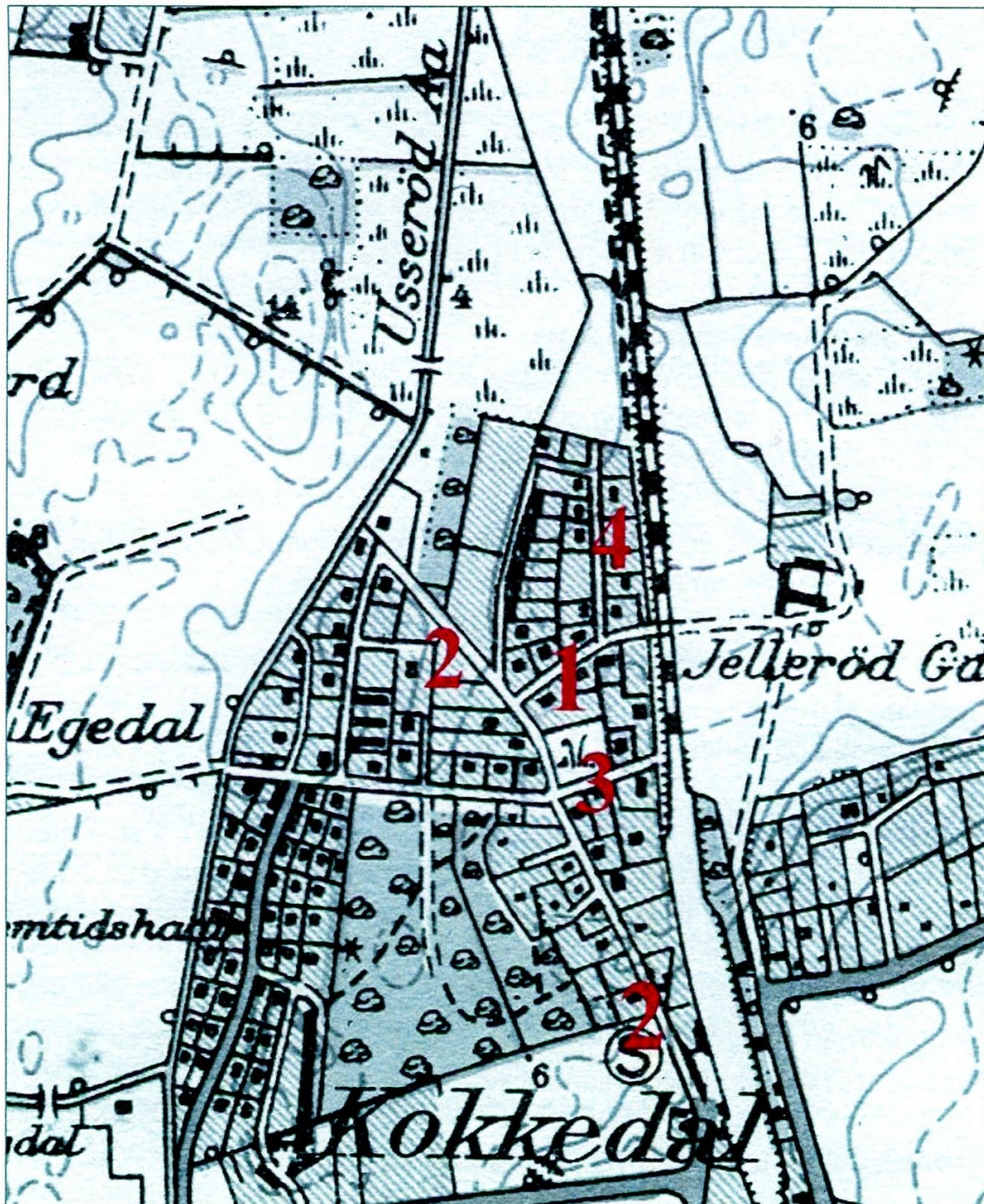

Fig. 4: Kokkedal Stationsby

1. Skolevej.
2. Kokkedal Stationsvej.
3. Mosekrogen.
4. Parallelvej.

(Målebordsblad, rettet 1956.)

Medlem nummer 500

For et stykke tid siden kunne formanden for Karlebo Lokalhistoriske Forening, Niels Storgaard Simonsen, ringe på døren hos ægteparret Mona og Søren Thrane i Nivå.

Han kunne ønske Mona Thrane tillykke med, at hun var blevet foreningens medlem nr. 500. Søren meldte sig ind sammen med Mona og blev medlem nr. 499. På billedet overrækker formanden beviserne på medlemskabet af foreningen. I dagens festlige anledning ledsaget af et par flasker vin.

Niels Storgaard Simonsen siger:

»Det er dejligt at opleve foreningens »vokseværk«. For fire år siden havde vi 186 medlemmer, nu har vi over 500. Det betyder, at foreningen i dag er en af Fredensborg Kommunes største foreninger.

Årsagen er sikkert, at vi, for et beskedent kontingent, tilbyder vore medlemmer et ganske omfattende og varieret program.

I 2011 har vi, ud over seks historiske foredrag, afholdt kulturnat, kursus i tydning af gotisk håndskrift, byvandring, teaterbesøg, historisk cykeltur og et besøg på Karlebogård.

Programmet for 2012 bliver ligeså omfattende og varieret og et af tilbuddene bliver et gratis kursus i slægtsforskning. Skønt de fleste af tilbuddene er åbne for alle, skal man dog være medlem for at kunne deltage i dette kursus.

Programmet for 2012 foreligger umiddelbart før jul og det vil da også kunne ses på foreningens hjemmeside:

www.karlebo-lokalahistoriske-forening.dk

Julemarked på museet

Hyggeligt julemarked på Fredensborg Lokalhistoriske Museum

Lørdag den 10. og søndag den 11. december afholdt Fredensborg Lokalhistoriske Museum i Avderød sit første julemarked. Det blev et stort tilløbsstykke, gæsterne stod ligefrem i kø før markedet åbnede. Og som kontrast til kulden udenfor hyggede alle sig gevaldigt indenfor i museets dejlige varme.

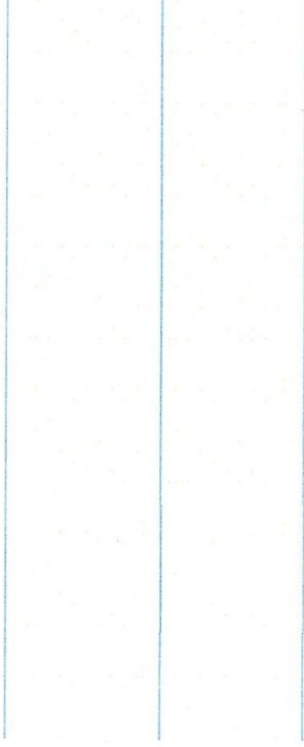
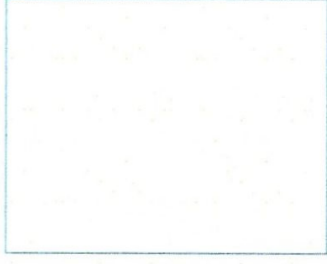
De voksne købte spændende og anderledes julegaver, mens børnene havde travlt med at skrive ønskesedler til julemanden med pen og blæk. De blev lagt i en rigtig gammel rød postkasse, så nu venter børnene spændt på svar. Derpå gik det hurtigt op på loftet for at finde alle de små frække nisser, museet var blevet invaderet af. Belønningen var en godtepose.

I den gamle skolestue sad også mange familier og hyggede sig med at klippe gammeldags julepynt. En del af dem sluttede af i museets café med æbleskiver og julegløgg eller sodavand.

Museumsleder, Niels Storgaard Simonsen:

»Det blev virkelig en stor succes for os. Vi have været lidt nervøse fordi, det var første gang, vi prøvede det. Men både museet og alle de handlende er enige om, det var gået over al forventning. Derfor besluttede vi at gentage markedet til næste år. Det bliver i den 8. og 9. december.

Samtidig var julemarkedet et flot punktum for et rigtigt godt år for museet. Besøgstallet har været det største nogensinde. Men vi har også mere end fordoblet museets udstillingsareal i 2011 og åbnet to nye permanente udstillinger, Landbohistorisk Udstilling på 1. sal samt vognporten nede i museumshaven. Udstillingen her vil i øvrigt rumme flere nyheder, når museet atter åbner i det nye år.«

FREDENSBORG LOKALHISTORISKE MUSEUM

Avderødvej 19 - Avderød - 2980 Kokkedal - www.lokalhistorisk-museum.dk

